

NOTA DE FUNDAMENTARE

SECȚIUNEA 1

TITLUL PROIECTULUI DE ACT NORMATIV :

Hotărâre pentru aprobarea Normelor tehnice și sanitare ale serviciilor funerare, înhumării, transportului și deshumării cadavrelor umane, cimitirelor, crematoriilor umane, precum și a criteriilor profesionale pe care trebuie să le îndeplinească prestatorii de servicii funerare

SECȚIUNEA A 2-A

MOTIVUL EMITERII ACTULUI NORMATIV

1. Descrierea situației actuale

În data de 11 iulie 2014 a fost publicată în Monitorul Oficial al României Partea I nr. 520, Legea nr. 102 din 8 iulie 2014 privind cimitirele, crematoriile umane și serviciile funerare, care stabilește drepturile și obligațiile în legătură cu activități funerare, cimitire și crematorii umane, cu intrare în vigoare în 90 de zile de la data publicării.

De asemenea, la art. 40 al Legii nr. 102/2014 se prevăd următoarele:

„În termen de 90 de zile de la intrarea în vigoare a prezentei legi, prin hotărâre a Guvernului se stabilesc:

a) criteriile profesionale pe care trebuie să le îndeplinească prestatorii de servicii funerare, precum și normele tehnice și sanitare ale acestor servicii;

b) normele și regulile detaliate privind înființarea, extinderea, închiderea, desființarea, redeschiderea cimitirelor, precum și cele privind înhumarea, incinerarea, deshumarea și reînhumarea;

c) normele tehnice și sanitare pentru crematoriile umane;

d) nivelul fondului de garantare.”,

iar la art. 42 se prevede că, la data intrării în vigoare a prezentei legi, orice dispoziție contrară se abrogă.

Întrucât până la data intrării în vigoare a Legii nr. 102/2014 au fost în vigoare prevederile capitolului VIII - Norme de igienă privind administrarea cimitirelor, crematoriilor umane, înhumarea, transportul și deshumarea cadavrelor umane ale Ordinului Ministrului sănătății nr. 119/2014 pentru aprobarea normelor de igienă și sănătate publică privind mediul de viață al populației, iar înainte de acest ordin, prevederile similare ale Ordinului ministrului sănătății nr. 536/1997, Ministerul Sănătății a primit sarcina de a elabora proiectul de Hotărâre pentru stabilirea Normelor de aplicare ale Legii nr. 102/2014.

Deși în COR (clasificarea ocupațiilor din România) există două ocupații care conferă competența realizării îmbălsămarilor, respectiv cea de autopsier și cea de îmbălsămător, formarea pentru ocupația de îmbălsămător nu a fost reglementată și nici nu a fost pusă în practică. Astfel, nu există la momentul actual un standard ocupațional și un program de formare pentru ocupația de îmbălsămător.

Serviciile de îmbălsămare sunt incluse în Codul CAEN 9603 - Activități de pompe funebre și similare și de asemenea îmbălsămarea este prevăzută ca procedură în cadrul activităților de prosectură, conform art. 8 din Legea nr. 104/2003 privind manipularea cadavrelor umane și prelevarea organelor și țesuturilor de la cadavre în vederea transplantului. Mare parte din îmbălsămări sunt realizate în unitățile sanitare în care se produce

decesul sau în unitățile medico-legale, după efectuarea autopsiei. Îmbălsămările realizate în afara cazurilor menționate sunt realizate de autopsieri angajați în serviciile de anatomie – patologică sau medico-legale și, în mai mică măsură de personal necalificat.

Autopsierii care lucrează în prezent în serviciile de anatomie-patologică sau în cele de medicină legală au un program de lucru de 6 ore, astfel încât, unii dintre ei prestează activități de îmbălsămare în afara orelor de program, plătind contribuții la sistemul de asigurări sociale, de sănătate și impozit pentru 2 ore/zi. În condițiile în care munca este prestată într-un interval mai mare de timp, diferența este muncă nedeclarată sau subdeclarată.

De asemenea, parte din personalul serviciilor de prosectură din spitale sau serviciile medico-legale, deține firme de pompe funebre, influențând rudele persoanelor decedate în alegerea prestatorului de servicii funerare. Din acest motiv, la art. 23 din Legea nr. 102/2014 se impun interdicții cu privire la funcționarea spațiilor pentru servicii funerare, influențarea rudelor în alegerea prestatorului de servicii funerare, ori publicitatea pentru aceste firme. Însă, Legea nu prevede modalități concrete de evitare a conflictului de interese și nici sancționarea încălcării acestor interdicții.

Actualmente, programul de formare pentru ocupația de autopsier cuprinde un curs de instruire care se desfășoară la Institutele de Medicină Legală, fără a include o parte teoretică. Condiția de angajare ca autopsier în unitățile sanitare impune absolvirea a 8 clase (școala generală), conform Ordinului MS nr. 1470/2011 pentru aprobarea criteriilor privind angajarea și promovarea în funcții, grade și trepte profesionale a personalului contractual din unitățile sanitare publice din sectorul sanitar, cursul de instruire de 3 luni organizat de Institutele de medicină legală este numai o condiție pentru promovarea în gradul principal, alături de 4 ani vechime la sala de prosectură.

Legea nr. 102/2014 prevede la art. 25 că prestatorii de servicii funerare trebuie avizați de consiliul local al unității administrativ-teritoriale în care își desfășoară activitatea, iar la art. 42, „la data intrării în vigoare a prezentei legi, orice dispoziție contrară se abrogă”. Totodată, la art. 23, alin (1), Legea nr. 102/2014 prevede că prestarea serviciilor funerare se poate face numai în spații autorizate.

Pentru realizarea îmbălsămarilor se folosesc substanțe biocide care în timp ajung în sol și în pânza freatică, cu o toxicitate importantă pentru factorii de mediu și potențial risc asupra sănătății. În plus, prin efectuarea procedurii de îmbălsămare se realizează o conservare a cadavrelor, în acest fel fiind nevoie, în timp, de spații tot mai mari alocate cimitirelor. Îmbălsămarea unui procent mare dintre decedați implică folosirea a mii de tone de soluții conservatoare biocide (pe bază de fenoli, metanol, etc.) care se vor scurge în pământ și în pânza freatică (la 200.000 decese/an x 5-6l/caz = 1.000.000 litri adică 1000 tone). Cea mai tanatopractoare țară din Europa este Franța care a inițiat

	<p>tanatopraxia, și unde se ajunge la îmbălsămarea/tanatopraxia a 40% din populația care decedează, nexistând în legislația franceză obligativitatea legală a îmbălsămării în toate cazurile. Germania nu depășește 20%, iar țările nordice au sub 1%, îmbălsămarile fiind legate aici numai de transporturile internaționale.</p> <p>În Legea nr. 102/2014 prevederile legate de cimitire sunt la un nivel de detaliere suficient pentru a asigura funcționarea acestora, preluând în mare măsură și prevederile OMS nr. 119/2014 capitolul VIII -Norme de igienă privind administrarea cimitirelor, crematoriilor umane, înhumarea, transportul și deshumarea cadavrelor umane.</p>
2. Schimbări preconizate	<p>Prezentul act normativ s-a concentrat pe stabilirea normelor pentru serviciile funerare, criteriile profesionale pentru prestatorii de servicii funerare, norme privind înhumarea, transportul și deshumarea, cimitirele și crematoriile umane.</p> <p>Pentru alinierea la standardele de performanță practicate în statele europene în ceea ce privește serviciile funerare s-a propus, în forma supusă dezbaterii publice un program de formare profesională unitar, care să poată include în competențele profesionale cunoștințe teoretice și practice care să permită abordarea oricărui caz de deces: atât cele simple, care necesită doar îmbălsămare, cât și cele complexe, care solicită refacerea corpului și estetica mortuară, iar diploma obținută să permită practica autopsiei și tanatopraxiei atât în sistemul de stat (unități sanitare și medico-legale), cât și în sistemul privat (servicii funerare).</p> <p>Asociațiile profesionale și sindicale ale anatomo-patologilor s-au opus unei formări unitare, motivând că în afara unităților sanitare nu este permis să se practice autopsia și ca atare cei care practică îmbălsămarile în afara unităților sanitare nu trebuie să primească o formare în acest sens.</p> <p>Pe de altă parte, tanatopraxia implică o serie de manopere de reconstrucție și estetică mortuară care în momentul de față sunt stăpânite de personal format în străinătate sau care predau anumite tehnici patentate.</p> <p>Astfel s-a stabilit să existe 2 formări, una de autopsier și una de tanatopractor, cuprinzând atât noțiuni care să fie asimilate de ambele categorii de personal, cât și părți specifice.</p> <p>Pentru a asigura un nivel de profesionalism mai ridicat, condiția prealabilă formării în aceste calificări a fost stabilită la 12 clase, cu sau fără bacalaureat. Formarea profesională va cuprinde atât module teoretice, cât și module practice, se va desfășura în organizarea Școlii Naționale de Sănătate Publică, Management și Perfecționare în Domeniul Sanitar (SNSPMPDS), iar diploma va certifica formarea în profesia de autopsier, respectiv tanatopractor. SNSPMPDS va încheia parteneriate cu formatori acreditați în sistemul sanitar. Curriculele de pregătire și modul de organizare a programelor de formare și de examinare vor fi aprobate prin Ordin comun al ministrului sănătății.</p>

Tanatopractorii, în urma promovării examenului național vor primi dreptul de a semna certificatele de îmbălsămare și vor purta întreaga responsabilitate a efectuării sale.

Autopsierii vor putea efectua îmbălsămări sub autoritatea medicului anatomo-patolog sau a medicului legist.

Intrucât cele 2 calificări beneficiază în formarea lor de o serie de noțiuni comune, fiecare deținător al unei calificări va putea să își completeze formarea pentru a obține și cealaltă calificare.

Clasificarea ocupațiilor din România va fi completată/modificată prin înlocuirea ocupației de îmbălsămător cu cea de tanatopractor. Va fi elaborat standardul ocupațional pentru tanatopractor și va fi actualizat standardul ocupational pentru autopsier.

În temeiul prevederilor Hotărârii Guvernului Nr. 1051/2006 privind cerințele minime de securitate și sănătate pentru manipularea manuală a maselor care prezintă riscuri pentru lucrători, în special de afecțiuni dorsolombare, s-a calculat un număr minim de 3 persoane angajate, cu atribuții în efectuarea transportului decedatului, întrucât, conform dispozițiilor actului normativ, pentru o persoană cu vârsta cuprinsă între 19 și 45 de ani se prevede ridicarea și purtarea frecventă a unei greutăți de maxim 30 kg. Ținând cont că greutatea medie a unui adult este de 70 de kg, iar a unui sicriu de 30 kg, rezultă un număr de 3 angajați necesari pentru efectuarea transportului decedaților. Întrucât de multe ori membri ai familiei persoanei decedate doresc să poarte sicriul, un minim de 2 angajați a fost considerat suficient.

Prestatorii de servicii funerare vor fi avizați de consiliile locale din punct de vedere al capacității financiare și profesionale. Întrucât prestatorii de servicii funerare vor avea angajat un autopsier-tanatopractor și vor realiza îmbălsămări și servicii de estetică mortuară, spațiile în care își desfășoară activitatea trebuie să îndeplinească condiții igienico-sanitare bine definite, iar activitatea, fiind una cu risc, autorizată de către direcțiile de sănătate publică județene și a Municipiului București.

Contractele de prestări servicii și documentele fiscale vor fi arhivate și păstrate de prestatorii de servicii funerare timp de 5 ani în vederea prevenirii și combaterii evaziunii fiscale.

De asemenea cimitirele și crematoriile umane, fiind obiective cu potențial impact asupra stării de sănătate a populației și mediului vor fi autorizate de către direcțiile de sănătate publică județene și a municipiului București.

O mostră din produsul biocid folosit la îmbălsămare/tanatopraxie este necesar să fie depus în sicriu alături de decedat pentru a facilita examenul toxicologic la o eventuală deshumare sau pentru cazul în care se raportează poluări ale solului sau ale surselor de apă.

O brățară cu datele de identificare ale firmei de pompe funebre care a acordat îngrijirile mortuare și serviciile de tanatopraxie se aplică pe mâna dreaptă/stângă a decedatului pentru identificarea prestatorului de servicii funerare în cazul unor plângeri ulterioare și pentru responsabilizarea acestuia.

	<p>Acordarea îngrijirilor mortuare în cazul decesului prin boli infecțioase, cu potențial de transmitere la personalul care vine în contact cu persoana decedată, aparținători etc, necesită abilități de recunoaștere și măsuri de protecție. O metodologie de încadrare a riscului infecțios va fi elaborată de Institutul Național de Sănătate Publică și va fi aprobată prin Ordin al ministrului sănătății.</p> <p>S-a optat pentru folosirea termenului deshumare și nu exhumare atât datorită faptului că prin definiție se referă strict la corpurile umane, spre deosebire de termenul exhumare care include și o semnificație arheologică, cât si datorită folosirii sale în OMS nr. 119/2014.</p>						
3. Alte informații (**)							
SECȚIUNEA A 3-A							
IMPACTUL SOCIOECONOMIC AL PROIECTULUI DE ACT NORMATIV							
1. Impactul macroeconomic	Nu este cazul						
1.1. Impactul asupra mediului concurențial și domeniului ajutoarelor de stat	Nu este cazul						
2. Impactul asupra mediului de afaceri	Prezentul proiect de act normativ nu determină un impact negativ asupra mediului de afaceri.						
2.1. Impactul asupra sarcinilor administrative	Consiliile locale și direcțiile de sănătate publică județene și a municipiului București vor avea atribuții în avizare/autorizare și control.						
2.2. Impactul asupra întreprinderilor mici și mijlocii							
3. Impactul social	Nu este cazul						
4. Impactul asupra mediului (***)	Nu este cazul						
5. Alte informații							
SECȚIUNEA A 4-A							
IMPACTUL FINANCIAR ASUPRA BUGETULUI GENERAL CONSOLIDAT, ATÂT PE TERMEN SCURT, PENTRU ANUL CURENT, CÂT ȘI PE TERMEN LUNG (PE 5 ANI)							
- mii lei -							
Indicatori	Anul curent	Următorii 4 ani				Media pe 5 ani	
1	2	3	4	5	6	7	
1. Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus, din care:	-	-	-	-	-	Proiectul nu vizează modificarea	

a) buget de stat, din acesta: (i) impozit pe profit (ii) impozit pe venit b) bugete locale: (i) impozit pe profit c) bugetul asigurărilor sociale de stat: (i) contribuții de asigurări						bugetului general consolidat.
2. Modificări ale cheltuielilor bugetare, plus/minus, din care: a) buget de stat, din acesta: (i) cheltuieli de personal (ii) bunuri și servicii b) bugete locale: (i) cheltuieli de personal (ii) bunuri și servicii c) bugetul asigurărilor sociale de stat: (i) cheltuieli de personal (ii) bunuri și servicii d) bugetul Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate: e) bugetul Ministerului Sănătății Publice – venituri proprii	–					Nu este cazul
3. Impact financiar, plus/minus, din care: a) buget de stat b) bugete locale						
4. Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare						
5. Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare						
6. Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare						Nu este cazul
7. Alte informații						Nu este cazul
SECȚIUNEA A 5-A EFECTELE PROIECTULUI DE ACT NORMATIV ASUPRA LEGISLAȚIEI ÎN VIGOARE						
1. Măsurile normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normativ:						

a) acte normative în vigoare ce vor fi modificate sau abrogate, ca urmare a intrării în vigoare a proiectului de act normativ;	Capitolul 8 al OMS nr. 119/2014 pentru aprobarea normelor de igienă și sănătate publică privind mediul de viață al populației. Modificarea COR (Clasificarea Ocupațiilor din România). Ordin MS nr 1470/2011 pentru aprobarea criteriilor privind angajarea și promovarea în funcții, grade și trepte profesionale a personalului contractual din unitățile sanitare publice din sectorul sanitar
b) acte normative ce urmează a fi elaborate în vederea implementării noilor dispoziții	Ordin MS pentru aprobarea organizării programelor de formare, curriculumelor și evaluării pentru calificările de autopsier și tanatopractor; Ordin MS pentru aprobarea metodologiei de încadrare a riscului infecțios; Ordin MS pentru aprobarea formularelor necesare autorizațiilor și avizelor eliberate de direcțiile de sănătate publică
1.1 Compatibilitatea proiectului de act normativ cu legislația în domeniul achizițiilor publice	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect
2. Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația comunitară în cazul proiectelor ce transpun prevederi comunitare	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect
3. Măsuri normative necesare aplicării directe a actelor normative comunitare	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect
4. Hotărâri ale curții de justiție a Uniunii Europene	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect
5. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect
6. Alte informații	
SECȚIUNEA A 6-A CONSULTĂRILE EFECTUATE ÎN VEDEREA ELABORĂRII PROIECTULUI DE ACT NORMATIV	
1. Informații privind procesul de consultare cu organizații neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate	Au fost organizate consultări cu Institutul Național de Sănătate Publică, Institutul Național de Medicină Legală, Școala Națională de Sănătate Publică și Management Sanitar, Asociația Funerară Română.
2. Fundamentarea alegerii organizațiilor cu care a avut loc consultarea, precum și a modului în care activitatea acestor organizații este legată de obiectul proiectului de act normativ	Asociația Funerară Română a solicitat participarea la consultări, argumentând situația de fapt, generată de lipsa reglementării .

3. Consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale, în situația în care proiectul de act normativ are ca obiect activități ale acestor autorități, în condițiile Hotărârii Guvernului nr. 521/2005 privind procedura de consultare a structurilor asociative ale autorităților administrației publice locale la elaborarea proiectelor de acte normative	Proiectul a fost transmis MDRAP care a consultat structurile asociative ale autorităților administrației publice locale, nerezultând observații și propuneri cu privire la aspectele supuse dezbaterii.
4. Consultările desfășurate în cadrul consiliilor interministeriale, în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 750/2005 privind constituirea consiliilor interministeriale permanente	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
5. Informații privind avizarea de către: a) Consiliul Legislativ b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării c) Consiliul Economic și Social d) Consiliul Concurenței e) Curtea de Conturi	Este necesar avizul Consiliului Legislativ și al Consiliului Concurenței.
6. Alte informații	
SECȚIUNEA A 7-A ACTIVITĂȚI DE INFORMARE PUBLICĂ PRIVIND ELABORAREA ȘI IMPLEMENTAREA PROIECTULUI DE ACT NORMATIV	
1. Informarea societății civile cu privire la necesitatea elaborării proiectului de act normativ	S-au respectat prevederile Legii nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, proiectul de act normativ fiind postat pe site-ul Ministerului Sănătății.
2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice	Nu este cazul, proiectul vizând măsuri de protecție a mediului și a sănătății publice.
2. Alte informații	
SECȚIUNEA A 8-A MĂSURI DE IMPLEMENTARE	
1. Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ de către autoritățile administrației publice centrale și/sau locale - înființarea unor noi	Nu este cazul

organisme sau extinderea competențelor instituțiilor existente	
2. Alte informații	Nu este cazul

În acest sens, s-a elaborat proiectul de Hotărâre pentru aprobarea Normelor tehnice și sanitare ale serviciilor funerare, înhumării, transportului și deshumării cadavrelor umane, cimitirelor, crematoriilor umane, precum și a criteriilor profesionale pe care trebuie să le îndeplinească prestatorii de servicii funerare, pe care îl supunem spre adoptare.

MINISTRU SĂNĂTĂȚII,
VLAD VASILE VOICULESCU

AVIZĂM FAVORABIL,

MINISTRUL
MUNCHII, FAMILIEI, PROTECȚIEI
SOCIALE ȘI PERSOANELOR
VÂRSTNICE

DRAGOȘ NICOLAE PÂSLARU

VICEPRIM-MINISTRU
MINISTRUL
DEZVOLTĂRII REGIONALE ȘI
ADMINISTRAȚIEI PUBLICE

VASILE DÂNCU

MINISTRUL EDUCAȚIEI
NAȚIONALE ȘI CERCETĂRII
ȘTIINȚIFICE

MIRCEA DUMITRU

MINISTRUL JUSTIȚIEI

RALUCA ALEXANDRA PRUNĂ

Hotărâre de Guvern

pentru aprobarea Normelor tehnice și sanitare ale serviciilor funerare, înhumării, transportului și deshumării cadavrelor umane, cimitirelor, crematoriilor umane, precum și a criteriilor profesionale pe care trebuie să le îndeplinească prestatorii de servicii funerare

În temeiul art. 108 din Constituția României, republicată, al art.40 din Legea nr.102/2014 privind cimitirele, crematoriile umane și serviciile funerare, și al Cap. IV Controlul în sănătate publică din Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, republicată, cu modificările ulterioare,

Guvernul României adoptă prezenta hotărâre.

Capitolul I Dispoziții Generale

Art. 1. Se aprobă Normele tehnice și sanitare ale serviciilor funerare, înhumării, transportului și deshumării cadavrelor umane, cimitirelor, crematoriilor umane, precum și a criteriilor profesionale pe care trebuie să le îndeplinească prestatorii de servicii funerare.

Art. 2 Prin condiții decente de desfășurare a serviciilor funerare, astfel cum sunt prevăzute la art. 25, alin. 2, lit. c din Legea nr. 102/2014 privind cimitirele, crematoriile umane și serviciile funerare, în sensul prezentelor norme, se înțeleg condițiile de suprafață și dotări ale spațiilor, conform prevederilor art. 9, alin. 5 și alin. 6 și Anexei nr. 1.

Capitolul II

Norme tehnice și sanitare ale serviciilor funerare

Art. 3 Serviciile funerare cuprind toate serviciile ce pot fi aduse unui defunct și familiei acestuia după momentul decesului, conform prevederilor art. 21 din Legea nr. 102/2014. Pregătirea defunctului pentru înmormântare include și îngrijiri mortuare ce sunt adresate direct corpului defunctului precum manoperele de spălare și igienizare, îmbălsămare și tanatopraxie.

Art. 4 Serviciile funerare se îndreaptă către defunct și familia acestuia din respectul pe care societatea îl manifestă față de demnitatea umană și din solidaritate față de membrii săi. Astfel, orice activitate sau acțiune asupra corpului unei persoane decedate va avea la bază respectul față de ființa umană și se va realiza cu reținere și grijă.

Art. 5 Se interzice fotografierea corpului defunctului, fără acordul aparținătorilor. Prin excepție este permisă fotografierea și filmarea pe timpul desfășurării autopsiei în scopul constituirii probelor, conform normelor legale.

Art. 6 (1) Procedura de îmbălsămare este obligatorie în următoarele cazuri:

- a) când familia alege să expună decedatul în locuri publice, precum case mortuare, case funerare, capele, cu capacul de la sicriu deschis;
- b) când decedatul este transportat în scopul înhumării într-o altă localitate decât cea în care s-a produs decesul, la o distanță de minimum 30 de kilometri;

- c) când, datorită cauzei medicale a decesului se impune îmbălsămarea ca măsură de profilaxie și reducere a riscului biologic, conform avizului epidemiologic al direcției de sănătate publică județene sau a municipiului București;

(2) Se interzice efectuarea procedurii de îmbălsămare în următoarele situații:

- a) anterior desfășurării cercetării judiciare, în cazurile în care, legea prevede cercetarea judiciară și autopsia medico-legală;
- b) în cazul bolilor infecțioase cu agenți biologici înalt patogeni, conform avizului epidemiologic al direcției de sănătate publică județene sau a municipiului București;
- c) în afara spațiilor autorizate pentru efectuarea îmbălsămării și tanatopraxiei conform prezentelor norme.

Art. 7 (1) Manoperele de îmbălsămare/tanatopraxie se realizează numai de către personalul specializat care posedă competențe specifice în domeniul serviciilor funerare, conform prezentelor norme.

(2) Familia poate realiza manopere precum spălarea corpului și îmbrăcarea persoanei decedate, în conformitate cu propria dorință ori cu datinile, convingerile sau cultul religios.

(3) Efectuarea îngrijirilor mortuare ca parte a serviciilor funerare legate de pregătirea cadavrului pentru înhumare/incinerare, de către persoane care nu dețin competențe specifice în acest sens conform prezentelor norme, și/sau fără avizul epidemiologic, constituie infracțiune conform codului penal. Se exceptează manoperele efectuate de către familie în condițiile menționate la alin. (2).

Art. 8 (1) Prestatorii de servicii funerare vor efectua activitățile specifice după obținerea avizului consiliului local al unității administrative teritoriale și a autorizației sanitare de funcționare emisă de către direcțiile de sănătate publică județene respectiv a municipiului București, conform prevederilor din Anexa nr. 1 la prezentele norme.

(2) Prestatorul de servicii funerare trebuie să respecte normele de igienă în timpul transportului și înhumării, pentru protecția sănătății publice. Transportul în vederea înhumării se realizează cu capacul sicriului închis.

(3) Autovehiculele special amenajate pentru transportul mortuar trebuie să dețină autorizație conform prevederilor art. 13 din Legea nr. 92/2007 Legea serviciilor de transport public local cu modificările și completările ulterioare;

(4) Autovehiculele special amenajate în acest scop trebuie să respecte condițiile prevăzute în Anexa nr. 2 la prezentele norme;

(5) Direcțiile de sănătate publică județene și ale municipiului București vor afișa pe site-ul propriu lista prestatorilor de servicii funerare autorizați, precum și lista documentelor necesare pentru eliberarea avizelor și autorizațiilor emise de acestea în conformitate cu prezentele norme;

(6) Primăriile vor afișa pe site-ul propriu lista prestatorilor de servicii funerare avizați precum și lista documentelor necesare pentru eliberarea avizelor emise de acestea, în conformitate cu prezentele norme;

(7) Unitățile sanitare cu paturi pot afișa, la biroul de întocmire a formalităților în cazul decesului, lista cu prestatorii de servicii funerare autorizați, actualizată periodic.

Art. 9 Serviciile funerare se desfășoară conform prevederilor Legii 102/2014 cu respectarea următoarelor norme:

(1) Atunci când decesul a avut loc într-o instituție de asistență medicală/ îngrijiri de sănătate sau la domiciliu, preluarea persoanei decedate se efectuează de către operatorul economic care desfășoară servicii funerare, autorizat conform prezentelor norme. Preluarea defunctului din unitatea sanitară se face într-un sicriu cu capac sau într-o husă biodegradabilă cu fermoar, pe o brancardă de inox ;

(2) Preluarea și transportul persoanei decedate în vederea înhumării/incinerării de la locul unde se păstrează corpul defunctului către locul de înhumare/incinerare se realizează pe baza certificatului de deces, cu respectarea prevederilor legale în vigoare. Pe timpul transportului capacul sicriului se menține închis.

(3) Procedura de îmbălsămare și/sau tanatopraxie care se efectuează în afara serviciilor de prosectură sau medicină legală se realizează cu avizul direcției de sănătate publică județeană respectiv a municipiului București, la solicitarea autopsierului/tanatopractorului, care va depune copii după următoarele documente:

a) Cererea scrisă a familiei de efectuare a îmbălsămării/tanatopraxiei către prestatorul de servicii funerare;

b) Declarația autopsierului/tanatopractorului cu privire la metoda și substanțele chimice folosite;

c) Copie după certificatul constatator al decesului.

(4) Produsele chimice folosite în îmbălsămare/tanatopraxie vor fi păstrate în condițiile specificate în fișa de securitate și vor fi înscrise într-un registru special de intrare – ieșire pe care îl păstrează operatorul de servicii funerare ;

(5) Prestatorul de servicii funerare va avea în dotare spații corespunzătoare, destinate activităților pe care le prestează, și autovehicule special amenajate conform specificațiilor tehnice din Anexa nr. 2, astfel:

a) Spațiul destinat activităților de servicii funerare are o suprafață de minim 30 m², cu o zonă de primire a clienților și spațiu de prezentare a produselor;

b) spațiul pentru prestarea activităților de îngrijiri mortuare are o suprafață minimă de 16 m², cu dotările specificate la alin.6; în cazul în care acest spațiu nu este situat la distanță de spațiul prevăzut la lit.a), se asigură un circuit separat de activitatea de primire a clienților și prezentare a produselor;

c) În cazul în care prestatorul de servicii funerare realizează servicii de îmbălsămare/tanatopraxie în zone rurale, unde nu există un spațiu conform celui prevăzut la lit. b), și persoana decedată nu a suferit de o boală infecțioasă, acestea pot fi realizate dacă deține un autovehicul de asistență funerară mobilă dotat conform prevederilor din Anexa nr. 2, punctul 1;

d) Minim un autovehicul pentru transport cadavre, conform specificațiilor din Anexa 2, punctul 2; pentru ceremonia de înmormântare va fi folosit un autovehicul de paradă funerară, în proprietate sau închiriat, care va respecta prevederile din Anexa 3, punctul 3.

(6) Spațiile prevăzute la alin.5, lit b) vor asigura următoarele condiții igienico-sanitare:

a) sursă de apă potabilă,

b) racord la sistemul de canalizare prevăzut obligatoriu cu filtru,

c) agregat frigorific mortuar pentru păstrarea corpului neînsuflețit la o temperatură de 0-5°C;

d) suprafețe lavabile, podea cu sifon de pardoseală și pantă de scurgere,

e) condiții de microclimat;

f) grup sanitar prevăzut cu duș, și vestiar pentru angajați;

(7) Suprafețele de lucru din spațiul pentru îmbălsămare/tanatopraxie vor fi dezinfectate zilnic și după fiecare manoperă realizată, cu produse biocide, avizate/autorizate de Comisia Națională pentru Produse Biocide, conform Horărării Guvernului 617/2014 privind stabilirea cadrului instituțional și a unor măsuri pentru punerea în aplicare a Regulamentului (UE) nr. 528/2012 al parlamentului European și al Consiliului din 22 mai 2012 privind punerea la dispoziție pe piață și utilizarea produselor biocide;

(8) Prestatorul de servicii funerare are obligația de a încheia contract cu firme specializate pentru colectarea deșeurilor menajere și a deșeurilor rezultate din activitatea de îmbălsămare/tanatopraxie, asimilabile deșeurilor medicale.

Art. 10 (1) În vederea obținerii avizului consiliului local al unității administrativ-teritoriale în care își desfășoară activitatea, prestatorul de servicii funerare întocmește un dosar care să conțină:

a) documentele care atestă faptul că personalul angajat cu atribuții în prestarea de servicii funerare, pregătirea cadavrului, și efectuarea de îngrijiri mortuare, are competențele specifice necesare, conform prezentelor norme. Se exceptează de la cerința de competență specifică persoanele care lucrează în contabilitate, agenți de marketing, șoferi, persoane care execută/decorează monumente funerare sau comercializează obiecte funerare;

b) dovada faptului că prestatorul de servicii funerare are cel puțin 3 angajați, astfel:

b₁) un tanatopractor cu diploma de absolvire a programului de formare teoretică și practică în urma căruia a obținut dreptul de liberă practică, în conformitate cu normele prezente, angajat cu contract de muncă, cu dreptul de a completa și semna certificatul de îmbălsămare, conform formularului din Anexa nr. 3 ;

b₂) minim 2 persoane angajate cu normă întreagă, cu atribuții în efectuarea transportului decedatului;

c) nu are datorii restante la bugetul de stat, bugetul asigurărilor sociale de stat și bugetul local și are constituit fondul de garantare;

d) dovada deținerii spațiului corespunzător pentru desfășurarea obiectului de activitate, respectiv copie a autorizației sanitare de funcționare emisă de direcția de sănătate publică județeană, respectiv a municipiului București;

(2) avizul poate fi retras în cazul în care se constată nerespectarea condițiilor inițiale care au stat la baza obținerii avizului consiliului local al unității administrativ-teritoriale.

Art. 11 Funcțiile de administrator, operator funerar, tanatopractor sau muncitor necalificat în domeniul funerar nu pot fi ocupate, pe durata inderdicției civile pronunțată de instanță, de persoane care au făcut obiectul unei condamnări definitive cu executare sau cu suspendare pentru următoarele fapte:

a) exercitarea ilegală a unei activități profesionale care presupune manipularea cadavrelor umane;

b) corupție ori trafic de influență;

c) înșelăciune sau abuz de încredere;

d) furt, loviri sau alte violențe, infracțiuni contra libertății și integrității sexuale.

Art. 12 (1) Supravegherea medicală a prestatorilor de servicii funerare se efectuează înainte de expunerea profesională și în continuare, periodic, făcând astfel posibilă desfășurarea activităților fără afectarea stării de sănătate;

(2) Serviciile medicale profilactice prin care se asigură supravegherea sănătății prestatorilor de servicii funerare sunt: examenul medical la angajarea în muncă, de adaptare, periodic și la reluarea activității, supravegherea specială și promovarea sănătății la locul de muncă.

(3) Tipul serviciilor medicale și anume: clinice, paraclinice și de laborator se stabilesc de către medicul de medicina muncii pentru fiecare prestator de servicii funerare în parte după vizitarea locului de muncă, în funcție de agentul la care este expus, de situația specială de muncă, ocupație/funcție, conform prevederilor legale în vigoare.

(4) În urma examinării medicale, prin fișa de aptitudine completată de către medicul de medicina muncii se stabilește pentru fiecare prestator de servicii funerare aptitudinea în

muncă, reprezentând capacitatea lucrătorului din punct de vedere medical de a desfășura activitatea la locul de muncă respectiv.

(5) Rezultatele examenului clinic și ale celorlalte examene medicale se înregistrează în dosarul medical individual.

(6) Pentru promovarea măsurilor privind adaptarea la muncă a prestatorilor de servicii funerare și pentru îmbunătățirea condițiilor de muncă, medicii de medicina muncii desfășoară activități de consiliere privind sănătatea și igiena ocupațională a prestatorilor de servicii funerare, colaborând cu responsabilii de securitate în muncă.

(7) Supravegherea medicală a prestatorilor de servicii funerare se asigură prin structurile medicale de medicina muncii.

(8) Angajatorul are obligația de a asigura securitatea și sănătatea lucrătorilor în toate aspectele legate de muncă, inclusiv dotarea cu echipament de muncă și echipament individual de protecție conform legislației în vigoare.

Art. 13 Agenții economice care prestează servicii funerare păstrează și arhivează contractele de prestări servicii și copii ale documentelor fiscale timp de 5 ani.

Capitolul III Criteriile profesionale pe care trebuie să le îndeplinească prestatorii de servicii funerare

Art. 14 Odată cu intrarea în vigoare a prezentelor norme Școala Națională de Sănătate Publică Management și Perfecționare în Domeniul Sanitar București (SNSPMPDSB) prin Centrul Național de Dezvoltare Profesională în Domeniul Sanitar organizează la nivel național programele de formare a autopsierilor, respectiv a tanatopractorilor, precum și formarea formatorilor în domeniile autopsie respectiv tanatopraxie și certifică absolvenții acestor programe, care au promovat evaluarea finală organizată conform prezentelor norme.

(1) Ministerul Sănătății prin SNSPMPDSB – Centrul Național de Dezvoltare Profesională în Domeniul Sanitar acreditează formatorii pentru formarea autopsierilor, respectiv formarea tanatopractorilor și coordonează pregătirea lor profesională.

(2) Comisia de specialitate de medicină legală a Ministerului Sănătății desemnează un responsabil național care va încheia un parteneriat cu SNSPMPDSB în vederea organizării programelor de formare pentru autopsieri și tanatopractori.

(3) Programele de formare pentru autopsieri și pentru tanatopractori sunt organizate în parteneriat cu Institutele de Medicină Legală din centrele universitare București, Iași, Cluj-Napoca, Timisoara, Craiova și Târgu-Mureș și serviciile de medicină legală județene, respectiv a municipiului București care pot oferi baza practică cât și posibilitatea participării cadrelor universitare, precum și cu alți furnizori de formare acreditați în domeniul autopsierii sau tanatopraxiei, entități publice și/sau private, în baza unor curricule de pregătire diferențiate, cu caracter național, aprobate prin ordin al ministrului sănătății, în termen de 60 de zile de la publicarea prezentelor norme, la propunerea SNSPMPDSB și INML.

(4) Programele de formare sunt susținute de cadre universitare și formatori acreditați în domeniul autopsierii și tanatopraxiei în baza unor curricule de pregătire elaborate de responsabilul național desemnat.

(5) Responsabilul național desemnat conform alin. (2) elaborează curriculumul de pregătire atât pentru ocupația de autopsier cât și pentru ocupația de tanatopractor;

(6) Curriculumul de pregătire pentru autopsier și tanatopractor va cuprinde o parte teoretică din care nu vor lipsi teoria îngrijirilor conservatoare și de tanatopraxie, anatomia, noțiuni de medicină legală și anatomie patologică, microbiologie, toxicologie, histologie, legislația specifică, etică funerară și de asemenea o parte practică.

a) în cazul curriculei de autopsier, partea practică va fi centrată pe tehnica autopsiei completată cu cunoștințe de tanatopraxie;

b) în cazul curriculei de tanatopractor partea practică se va axa pe dobândirea de abilități avansate de tanatopraxie, reconstrucție și estetică mortuară, în centrele de pregătire practică;

(7) Curriculumul de pregătire va conține:

a) Condițiile de înscriere la program;

b) Nominalizarea centrelor de pregătire teoretică și de pregătire practică publice și private acreditate care au în dotare baza tehnico-materială necesară pentru derularea pregătirii în domeniu;

c) Numărul de ore de pregătire teoretică și programa analitică a pregătirii teoretice;

d) Numărul de ore de pregătire practică și baremul de activități practice necesare pentru absolvirea programului;

e) Tematica de examen care presupune o probă teoretică și o probă de abilități practice, precum și baremul necesar pentru a promova programul de pregătire;

f) Criteriile de selectare a lectorilor, cadre didactice și formatori cu pregătire în domeniu acreditați de către Ministerul Sănătății, pentru pregătirea teoretică și pentru pregătirea practică și a examinatorilor pentru proba teoretică și respectiv proba practică din cadrul examenului pentru obținerea certificatului de autopsier, respectiv de tanatopractor;

g) Alte precizări necesare bunei organizări și derulări a programului.

(8) Bugetul necesar organizării programului de pregătire este asigurat din taxele de instruire, din care 33% revin SNSPMPSDB pentru gestionarea și derularea programului;

(9) Durata programului de pregătire, modalitatea de organizare a programelor de pregătire precum și curriculumul pentru cele două domenii vor fi aprobate prin ordin al ministrului sănătății, în termen de 60 de zile de la publicarea prezentelor norme, la propunerea SNSPMPSDB și INML.

Art. 15 (1) Formarea profesională pentru calificarea de tanatopractor impune ca și condiție prealabilă absolvirea liceului, cu sau fără bacalaureat, iar angajarea în cadrul serviciilor funerare se face în baza diplomei de tanatopractor emisă de Ministerul Sănătății.

(2) Formarea profesională pentru calificarea de autopsier impune ca și condiție prealabilă absolvirea liceului, cu sau fără bacalaureat, iar angajarea ca autopsier/tanatopractor în serviciile funerare și dreptul de semnare a certificatelor de îmbălsămare este condiționată de absolvirea formării profesionale pentru calificarea de autopsier conform prezentelor norme, completată cu modulele specifice curriculei de tanatopractor;

(3) Autopsierul își poate completa studiile în domeniul tanatopraxiei pentru a obține și certificarea de tanatopractor, conform prezentelor norme.

(4) Tanatopractorul nu va putea fi angajat ca autopsier într-o unitate sanitară decât în condițiile în care completează formarea cu modulele specifice curriculei de autopsier, susține examenul național și obține diploma de autopsier.

(5) Personalul care are competența specifică în domeniul autopsiei având deja ocupația de autopsier certificat prin diploma de autopsier la data intrării în vigoare a acestor norme, pentru a profesa în serviciile funerare are obligația de a-și completa formarea profesională în domeniul tanatopractor conform prezentelor norme.

(6) Completarea formării prevăzută la alin.(4) se realizează prin completarea modulelor de pregătire care lipsesc, conform programei curriculare naționale și susținerea examenului național.

(7) Personalul prevăzut la alin. (4), care nu optează să completeze formarea conform prezentelor norme, își va desfășura activitatea sub autoritatea permanentă a medicului specialist, fără a avea dreptul de a – și desfășura activitatea în serviciile funerare și de a semna singur certificatele de îmbălsămare, putând să dobândească acest drept oricând în viitor, prin completarea formării și susținerea examenului național.

(8) Tanatopractorul își poate completa studiile în domeniul autopsiei/tehnicii autopsiei pentru a obține și certificarea de autopsier, prin completarea modulelor care lipsesc și susținerea examenului național, conform normelor de aplicare a prezentei hotărâri.

(9) Obținerea diplomei de tanatopractor conform prezentelor norme conferă dreptul de a efectua îmbălsămări/tanatopraxii în afara unităților sanitare și de a semna certificatul de îmbălsămare fără a fi nevoie de contrasemnătura medicului.

Art. 16 (1) Diplomele similare din state membre ale Uniunii Europene sau din țări terțe sunt recunoscute/echivalate de către Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârsnice pe baza avizului SNSPMPSDB care va certifica parcurgerea unei curricule similare de pregătire.

(2) Procedura de avizare va fi aprobată prin ordinul ministrului sănătății prevăzut la art. 14, alin (3).

Art. 17 Prestatorii de servicii funerare sau tanatopractorii se pot asocia într-o organizație profesională de profil, conform legislației în vigoare, care va avea, printre altele, rolul avizării periodice a exercitării activităților de tanatopraxie și oferirea de notiuni de conduită și etică pentru ceilalți lucrători din sistemul serviciilor funerare.

Capitolul IV Norme privind metodele și tehnicile de îmbălsămare și tanatopraxie

Art. 18. În înțelesul prezentului act normativ următorii termeni se definesc astfel:

(1) Tanatopraxia reprezintă un ansamblu de metode și tehnici care se aplică după moarte corpului uman prin care se realizează igienizarea, îmbălsămarea, la nevoie restaurarea, reconstrucția și îngrijiri de estetică mortuară în scopul conservării temporare a corpului precum și pentru a reda decedatului o înfățișare cât mai apropiată de cea anterior cunoscută, astfel încât să poată fi prezentat cu demnitate familiei și pregătit pentru funeralii;

(2) Îmbălsămarea modernă se referă la tehnici prin care, după moarte sunt injectate în cadavru pe cale vasculară sau, pe alte căi în cazul în care sistemul vascular nu este integru, diferite substanțe chimice cu scopul de a opri acțiunea bacteriilor și procesul de

distrucție natural precum și de a fixa țesuturile astfel încât să se realizeze conservarea temporară sau definitivă a corpului.

(3) Autopsia presupune deschiderea cavităților naturale ale corpului și examinarea prin inspecție și secționare, la nevoie completată cu disecție a tuturor organelor pentru confirmarea, precizarea sau completarea diagnosticului clinic în cazul autopsiilor anatomopatologice, ori pentru a stabili cauzele medicale ale morții și/sau pentru a culege date utile în identificarea persoanei care este neidentificată sau neidentificabilă, în cazul autopsiei medico-legale. Autopsia poate fi realizată numai de medicul anatomo-patolog sau legist, care pot fi asistați de către un alt medic sau autopsier.

Art. 19 (1) Produsele folosite la conservarea cadavrului, precum cele folosite la îmbălsămare/tanatopraxie, trebuie să facă parte din categoria produselor biocide și să fie avizate/autorizate conform prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 617/2014 privind stabilirea cadrului instituțional și a unor măsuri pentru punerea în aplicare a Regulamentului (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 22 mai 2012 privind punerea la dispoziție pe piață și utilizarea produselor biocide.

(2) Produsele biocide folosite la îmbălsămare/tanatopraxie vor fi utilizate în conformitate cu prevederile din actul administrativ de punere pe piață a produselor respective și în cantități care să nu ducă la conservarea definitivă a corpului, pentru a evita contaminarea solului și a permite reînhumările ulterioare.

(3) În cazul înhumării, eșantioane din aceste substanțe în flacoane din material plastic de minim 50 ml, cu dop autosigilant, etichetate, se vor pune alături de defunct în sicriu. Pe etichetă se consemnează denumirea produsului, denumirea producătorului, numărul avizului, precum și firma de servicii funerare care a realizat îngrijirile mortuare.

Art. 20 Activitatea specifică prin care se acordă servicii sub formă de îngrijiri mortuare și de tanatopraxie persoanelor decedate presupune obligativitatea deținerii unei truse de îmbălsămare/tanatopraxie care va conține un set minimal de instrumente, după cum urmează: un bisturiu cu lame detașabile, depărtătoare, pense, tuburi vasculare de diferite diametre, seringi și ace hipodermice, pompa pentru lichide inclusiv cu aspirație, ace drepte și curbe pentru cusut, ață chirurgicală, sondă canelată, foarfecă mare și mică, stilet butonat, tifon, vată, substanțe dezinfectante, soluții pentru îmbălsămare, trusă de machiaj.

Art. 21 O brățară/banderolă cu datele de identificare ale firmei care a acordat serviciile funerare, îngrijirile mortuare și serviciile de tanatopraxie este obligatorie și se aplică în jurul încheieturii mâinii drepte sau stângi a decedatului.

Art. 22 (1) În cazul persoanelor decedate care prezintă risc infecțios și care din motive obiective sau de sănătate publică, altele decât cele prevăzute la alin.(3) și alin.(5), cum ar fi: fragmentarea corpului, putrefacție avansată etc, nu se pot îmbălsăma, se vor lua măsuri cu privire la prevenirea transmiterii infecției cu ocazia autopsiei/tanatopraxiei, expertizei, transportului, îngrijirilor mortuare, înhumării, incinerării, etc., dezinfecției obiectelor personale. Aceste măsuri revin ca răspundere persoanei care manipulează, îngrijește sau ia în grija sa corpul defunctului decedat în urma unei boli infecțioase cât și serviciilor specializate și constau în:

- a) Obținerea orificiilor naturale cu vată îmbibată cu lichid dezinfectant;
- b) Spălarea cadavrului cu lichid dezinfectant și închiderea imediată într-un sicriu etanș;

c) Efectuarea transportului numai cu aprobarea serviciilor de supraveghere și control a bolilor transmisibile din cadrul direcțiilor de sănătate publică județene și a municipiului București;

d) Înhumarea si/sau incinerarea într-un interval de maxim 36 de ore de la deces.

e) Păstrarea sicriului cu capacul închis pe timpul transportului și înhumării și neexpunerea publică.

(2) În cazul în care subiectul a decedat în urma unei boli infecțioase și a fost deja îmbălsămat, se vor aplica măsurile universale de protecție individuală pentru participanții la serviciile funerare. Nu se impun restricții suplimentare în ceea ce privește expunerea, transportul, funeraliile, înhumarea ori incinerarea.

(3) În cazul în care persoana a decedat în urma unei infecții cu un agent infecțios înalt patogen se vor lua următoarele măsuri:

a) manipularea cadavrului sau a rămășițelor umane trebuie să fie redusă la minimum;

b) cadavrul nu va fi spălat sau îmbălsămat și orice practică de acest gen este interzisă ;

c) personalul care manipulează cadavrul va purta obligatoriu echipament de protecție special: mănuși, protectoare faciale, echipament din tyvek, măști chirurgicale, protectoare oculare și cizme de cauciuc care pot fi dezinfectate;

d) se pulverizează dezinfectant peste cadavru;

e) cadavrul se introduce în doi saci rezistenți de vinil;

f) peste saci se pulverizează din nou dezinfectant, după introducerea cadavrului;

g) sicriul se închide și se sigilează, fiind interzisă redeschiderea acestuia;

h) sicriul va fi manipulat doar de echipa desemnată și echipată conform prevederilor de la lit. c;

i) peste sicriu se toarnă var cloros si numai după aceea angajații cimitirului vor acoperi sicriul cu pământ;

j) groapa trebuie să aibă o adâncime de minim 3 metri;

k) deshumarea înainte de trecerea a 7 ani de la deces este strict interzisă.

(4) Încadrarea cauzelor decesului în categoria infecțiilor cu agent infecțios înalt patogen în cazul cărora îmbălsămarea este interzisă sau cu risc infecțios în cazul cărora îmbălsămarea este obligatorie, se va efectua de către direcția de sănătate publică județeană sau a municipiului București pe raza căreia s-a produs decesul, pe baza unei metodologii specifice de încadrare a riscului infecțios care va fi aprobată prin ordin al ministrului sănătății în termen de 60 de zile de la publicarea prezentei hotărâri și va sta la baza eliberării avizului de îmbălsămare ;

(5) În cazul în care există protocoale specifice pentru boala care a cauzat decesul, se vor respecta protocoalele respective.

(6) În cazul deceselor prin boli infecțioase este interzisă îmbălsămarea în autovehicule pentru asistență funerară mobilă.

Capitolul V

Norme privind cimitirele, înhumarea, deshumarea și reînhumarea

Art. 23 (1) Persoanele/autoritatea desemnată la art. 17 din Legea nr. 102/2014 sunt obligate să asigure înmormântarea, înhumarea sau incinerarea persoanelor decedate.

(2) Expunerea persoanelor decedate în incinta cimitirelor se realizează doar în încăperi special amenajate, destinate acestui scop denumite săli de ceremonii funerare.

(3) Perioada ofierii serviciului religios face excepție de la prevederile alin. (2).

Art. 24 (1) Înființarea cimitirului se realizează conform certificatului de urbanism, cu respectarea distanței minime de 100 metri față de zonele protejate, pentru a nu crea disconfort rezidenților din zonele respective.

(2) Pentru cimitirele înființate anterior intrării în vigoare a Legii nr. 102/2014 se respectă distanța prevăzută în actele normative aflate în vigoare la data respectivă;

(3) Pentru cimitirele aflate în curs de obținere a documentelor de funcționare la data intrării în vigoare a prezentei hotărâri, distanța minimă față de zonele protejate este cea prevăzută în dispozițiile în vigoare la data începerii procedurii;

Art. 25 (1) Administratorul cimitirului trebuie să asigure următoarele utilități minime:

- a) sursă de alimentare cu apă, cu specificația „apa potabilă” sau „apa nepotabilă”, după caz;
- b) grupuri sanitare racordate la sistemul de canalizare sau tip latrină cu fosă septică vidanjabilă;
- c) spațiu special amenajat pentru depozitarea și colectarea selectivă a deșeurilor rezultate din activitatea cimitirului;
- d) asigurarea și întreținerea aleilor din incinta cimitirului, precum și a spațiilor verzi.

(2) Administratorul cimitirului trebuie să păstreze o evidență a înhumărilor persoanelor decedate prin boli infecțioase, inclusiv a celor decedate prin boli infecțioase cu agenți infecțioși înalt patogeni.

Art. 26 (1) Autorizarea sanitară a cimitirelor se va face în baza autorizației de construire, în următoarele cazuri:

- a) Înființarea unui cimitir;
- b) Extinderea cimitirului existent;
- c) Strămutarea cimitirului.

(2) Autorizația sanitară se eliberează de către direcțiile de sănătate publică județene respectiv a municipiului București, conform Anexei nr. 4 și este valabilă atâta timp cât nu intervin modificări de tipul celor prevăzute la alin. (1), lit. b) și c). Documentele necesare obținerii autorizației sanitare de funcționare sunt prevăzute în Anexa nr. 4 la prezentele norme.

Art. 27 În cimitirele neamenajate cu cripte, înhumarea se face la o adâncime de minimum 2 m.

Art. 28 (1) Înhumarea/incinerarea persoanelor decedate se face numai pe baza certificatului de deces eliberat de autoritățile publice locale.

(2) În cazul persoanelor decedate în alte localități, situate la o distanță mai mare de 30 km de cea în care urmează să aibă loc înhumarea, pentru înhumare sunt necesare atât certificatul de deces, cât și avizul sanitar de înhumare/transport prevăzut în Anexa nr. 5, care se eliberează de către direcția de sănătate publică județeană, respectiv a municipiului București.

Art. 29 (1) Persoanele decedate pot fi depuse înainte de înhumare în sălile de ceremonii funerare cu sicriul închis sau cu capacul sicriului deschis; în situația în care familia optează pentru expunerea cu capacul sicriului deschis, aceasta se realizează numai pe baza certificatului de îmbălsămare.

(2) Persoanele decedate din cauza unor boli contagioase vor putea fi depuse în sălile de ceremonii funerare numai cu avizul direcției de sănătate publică județene, respectiv a municipiului București, eliberat conform metodologiei de încadrare a riscului infecțios, prevăzută la art. 22 alin.(4).

Art. 30 (1) Sălile de ceremonii funerare vor fi amplasate în incinta cimitirelor sau în afara acestora. Pentru sălile de ceremonii funerare amplasate în afara cimitirelor se asigură o distanță de minim 20 metri de clădirile de locuit.

(2) Sălile de ceremonii funerare trebuie să fie prevăzute cu echipamente de climatizare, pentru asigurarea unei temperaturi ambientale de maximum 20°C în perioada anotimpului cald și trebuie astfel compartimentate pentru a asigura atât reducerea potențialelor riscuri epidemiologice, cât și intimitatea aparținătorilor.

Art. 31 (1) Deshumarea persoanelor decedate se realizează conform prevederilor art. 9 alin. (5) din Legea nr. 102/2014;

(2) Prin excepție, deshumarea se poate face înainte de 7 ani de la data înhumării, după cum urmează:

a) după împlinirea termenului de un an de la data înhumării și numai în perioada 1 noiembrie - 31 martie, pe baza avizului sanitar eliberat de către direcțiile de sănătate publică județene și a municipiului București, conform **Anexei nr. 5**, în scopul reînhumării persoanei decedate în alt loc de înhumare;

b) indiferent de data când a avut loc înhumarea, pe baza dispoziției date, potrivit legii, de procuratură sau de instanțele judecătorești.

Art. 32 (1) Deshumările și reînhumările se fac de către administrațiile cimitirelor, în prezența familiei persoanei decedate sau a unui reprezentant al acesteia și a administratorului cimitirului, cu respectarea normelor sanitaro-antiepidemice.

(2) În cazul deshumărilor dispuse de parchet sau de instanța judecătorească, la reînhumare este obligatorie prezența reprezentantului acesteia.

Art. 33 (1) Pentru a preveni riscurile ce pot apărea în timpul transportului și înhumării, sicriile vor putea fi comercializate numai însoțite de certificat de conformitate emis de către producător și vor îndeplini următoarele condiții:

a) rezistență la manevre mecanice;

b) sistem de închidere etanș;

c) confecționate din materiale biodegradabile, cu o grosime minimă de 18 mm ;

d) să nu fie tratate cu produse biocide și produse clasificate ca periculoase;

e) confecționate din materiale care nu conțin compuși pe bază de clor, cauciuc, metale grele și aliajele acestora (plumb, mercur, cadmiu, crom, nichel, arsen, molibden și mangan);

f) este interzisă folosirea de finisaje bicromate galvanizate ale feroneriei și ale elementelor de fixare a acestora.

(2) În cazul în care persoanele decedează în locuri publice, spații virane, în natură etc. se procedează diferențiat, în funcție de situație, astfel:

a) dacă sunt cazuri medico-legale, în funcție de specificul cazului, serviciile medico-legale pot colabora cu unități specializate de la salvamont, scafandri, alpiniști, ISU etc. și/sau firme care, prin domeniul de activitate pot înlesni preluarea și transportul decedatului;

b) dacă decesul persoanei nu este considerat caz medico-legal, decedatul poate rămâne la dispoziția familiei sau a reprezentantului legal, în vederea organizării înhumării/incinerării în conformitate cu prezentele norme;

(3) transportul persoanelor decedate de la locul decesului și până la locul efectuării manevrelor de îngrijiri mortuare se realizează numai de către prestatorii de servicii funerare. Transportul decedatului în această etapă se poate realiza numai cu autovehicule speciale de transport mortuar, autorizate conform Anexei nr. 2 punctul 3, din prezentele Norme. Pentru transportul decedatului pot fi folosite huse mortuare biodegradabile.

(4) transportul persoanelor decedate în vederea înhumării/incinerării de la locul unde corpul defunct este păstrat (domiciliu, capela, etc.) până la locul înhumării/incinerării se realizează numai de către firme specializate de pompe funebre, în condițiile prezentelor norme. Transportul decedatului în această etapă se poate realiza numai în baza documentelor de deces emise de către autoritatea publică locală, cu autovehiculele destinate transportului persoanelor decedate, conform specificațiilor de la Anexa nr. 2 punctul 2.

Art. 34 Transportul internațional al cadavrelor umane se face pe baza unui pașaport de transport mortuar, conform modelului prevăzut în Anexa nr. 6; pentru cadavrele care sunt transportate din țară în străinătate, pașaportul de transport mortuar se eliberează de către direcția de sănătate publică din județul unde s-a produs decesul sau deshumarea în baza certificatului de deces și a certificatului de îmbălsămare.

Art. 35 Efectuarea transporturilor în afara țării se asigură cu respectarea normelor din convențiile internaționale pe baza pașaportului de transport cadavre umane.

Art. 36 (1) Desființarea și schimbarea destinației unui cimitir se fac după 30 de ani de la ultima înhumare și după strămutarea tuturor osemintelor, cu respectarea condițiilor prevăzute la art. 11 al Legii nr. 102/2014 și a condițiilor de biosecuritate. Osemintele vor fi depuse într-un alt cimitir în funcțiune, cu tot respectul și bunăcuviința. (2) Desființarea cimitirelor înainte de acest termen se face numai cu avizul direcției de sănătate publică județeană sau a municipiului București. (3) În cazul cimitirelor confesionale, pentru situațiile prevăzute la alin. (1) și (2), este obligatoriu și acordul cultului respectiv.

Capitolul VI Norme privind crematoriile umane și incinerarea

Art. 37 (1) Fiecare cetățean are dreptul de a-și exprima dorința privind alternativa de a fi înhumat sau incinerat; în acest sens, se poate stipula în scris dorința, respectiv organizarea incinerării prin act notarial sau prin mandatarea persoanelor/autorității desemnate conform art. 17 din Legea nr. 102/2014.

(2) Solicitarea de incinerare va fi completată și semnată de persoana desemnată conform art. 17 din Legea nr. 102/2014 și va cuprinde datele de identificare, atât a persoanei respective, cât și a ale persoanei decedate; solicitarea va fi însoțită de copia certificatului de deces, copia cărții de identitate sau a pașaportului persoanei solicitante.

(3) Solicitarea de incinerare este un document intern tipizat, elaborat de crematoriul respectiv. Redactarea și elaborarea acestui document revin administrației crematoriului. Solicitarea se va păstra în dosarul de incinerare.

Art. 38 (1) Înființarea și modernizarea unui crematoriu uman se realizează în conformitate cu documentațiile de urbanism și a autorizației de construcție și se autorizează sanitar de direcția de sănătate publică județeană respectiv a municipiului București, conform Anexei nr. 7, cu respectarea următoarelor condiții:

- a) Înființarea crematoriului se realizează cu respectarea distanței minime de 1000 metri față de zonele protejate, pentru a nu crea disconfort rezidenților din zonele respective, datorită eliminării emisiilor în atmosferă.
- b) Crematoriul uman trebuie prevăzut cu sisteme de filtrare și depoluare a gazelor de ardere, întreținute în stare adecvată de funcționare pe perioada activității.
- c) Crematoriile umane aflate în funcțiune monitorizează atât procesul de incinerare, cât și cel al emisiilor de gaze și particule în atmosferă, cu respectarea legislației referitoare la protecția factorilor de mediu;

- d) Coșul crematoriului trebuie să aibă o înălțime care să depășească înălțimea clădirilor învecinate. Înălțimea coșului crematoriului uman va fi calculată astfel încât să asigure reținerea și dispersia corespunzătoare a poluanților evacuați, pentru a nu produce disconfort sau afectarea stării de sănătate a populației rezidente din zonele protejate;

(2) Pentru crematoriile înființate anterior intrării în vigoare a prezentei Hotărâri se respectă distanța prevăzută în actele normative aflate în vigoare la data respectivă.

Art. 39 La incinerarea persoanelor decedate se vor aplica în mod corespunzător prevederile art. 33, 34 și 35.

Art. 40 (1) Administrația crematoriului uman are obligația de a afișa serviciile oferite și tarifele aferente acestora.

(2) Fiecare crematoriu trebuie să dețină un registru de incinerare care va cuprinde:

- a) codul unic de incinerare;
- b) data incinerării și timpul de desfășurare al procesului, respectiv ora de începere și de finalizare;
- c) numele, prenumele, vârsta persoanei decedate;
- d) locul și data nașterii persoanei decedate;
- e) locul, data producerii decesului;
- f) furnizorul, respectiv firma de pompe funebre, numărul de înmatriculare a mașinii mortuare, data și ora preluării decedatului;
- g) data și modalitatea de predare a urnei/cererea de păstrare a urnei;
- h) numele și semnatura persoanei care ridică urna;
- i) numărul corespondent din registrul de păstrare în frigider.

(3) Pentru fiecare incinerare realizată, administrația crematoriului va întocmi un dosar de incinerare cuprinzând acte originale sau copii ale documentelor după cum urmează:

- a) copie după certificatul de deces;
- b) autorizație de înhumare/incinerare în original care se reține de către administrația crematoriului;
- c) certificat de îmbălsămare, dacă a fost efectuată îmbălsămarea;
- d) aviz sanitar de transport, după caz;
- e) copia certificatului constatator al decesului;
- f) actul prin care persoana decedată și-a exprimat legal voința de a fi incinerată, dacă a fost întocmit;
- g) solicitare de incinerare sau copie legalizată după testament;
- h) declarația de metale și obiecte prețioase, dacă este cazul;
- g) copia cărții de identitate/ pașaport a solicitantului incinerării;
- h) proces verbal de predare – primire a urnei în original.

Art. 41 (1) Fiecare persoană decedată care urmează să fie incinerată va avea datele de identificare atașate sub forma unei brățări/banderole atașată în jurul articulației gleznei sau mâinii, obligația etichetării revenind firmei de pompe funebre, care preia decedatul și efectuează transportul acestuia. Brățara/banderola de cadavru va conține date de identificare a decedatului: nume, sex și data nașterii.

(2) Poate fi incinerat orice cetățean străin decedat pe raza teritoriului României, cu condiția să existe aprobarea oficiului consular din România al țării al cărei cetățean a fost defunctul sau, în lipsa acestuia, de aprobarea autorităților competente de la ultimul domiciliu al defunctului, precum și documentele emise de autoritățile de stare civilă:

certificat de deces, autorizația de incinerare/înhumare și documentele prevăzute la art. 41 alin.3.

(3) Este interzisă incinerarea persoanelor neidentificate, respectiv a persoane cărora nu li s-a emis certificat de deces, autorizație de incinerare/înhumare.

Art. 42 Păstrarea urnelor cu cenușă se realizează în următoarele condiții:

(1) Cenușa rezultată în urma incinerării este păstrată în urne ce sunt depuse în locurile special amenajate ale crematoriului/cimitirului;

(2) Urna poate fi înhumată la o adâncime de minimum 0,5 m de la nivelul terenului sau poate fi depusă în mormânt/cavou.

Capitolul VII Fondul de garantare

Art. 43 (1) Fondul de garantare este constituit pentru plata despăgubirilor datorate în cazul neîndeplinirii sau îndeplinirii defectuoase a prestărilor de servicii funerare.

(2) Nivelul fondului de garantare se stabilește la nivelul contravalorii a cinci ajutoare de înmormântare, cu obligativitatea majorării acestui fond în funcție de actualizările anuale ale cuantumului acestui ajutor și de realimentare în cazul plății de despăgubiri.

Capitolul VIII Publicitatea

Art. 44 În unitățile sanitare și instituțiile de medicină legală se interzic înființarea și funcționarea spațiilor pentru prestări de servicii funerare, cu excepția spațiilor necesare derulării formalităților, iar personalului instituțiilor respective i se interzice să influențeze rudele persoanei decedate în alegerea prestatorului de servicii funerare.

Art. 45 În incinta unităților menționate la art. 45 se interzice orice formă de publicitate pentru firmele prestatoare de servicii funerare.

Art. 46 Pe teritoriul cimitirului, se interzice publicitatea serviciilor funerare, cu excepția locului destinat acestui scop.

Capitolul IX Sancțiuni

Art. 47 (1) Constituie contravenție și se sancționează nerespectarea prevederilor din prezentele norme, după cum urmează:

a) Încălcarea prevederilor art. 5, art. 9 alin. (4), art. 21, art. 25 alin. (1) lit. a) și alin. (2), art. 29 alin. (1), art. 38 alin. (1) lit. b) și c), art. 40 alin. (1), art. 41 alin. (1), art. 42 alin. (1) și alin. (2) cu amendă de la 500 la 1000 lei;

b) Încălcarea prevederilor art. 9 alin. (6) lit. a), b), c), d), e) și f), alin. (7) și alin. (8), art. 19 alin. (2) și alin. (3) cu amendă de la 1000 la 5000 lei;

c) Încălcarea prevederilor art. 6 alin. (1) și alin. (2) lit. a) și b), art. 9 alin. (1), alin. (2), alin. (3), alin. (5) lit. a), b), c) și d), art. 20, art. 23 alin. (1) și alin. (2), art. 24 alin. (1), art. 27, art. 28 alin. (1) și alin. (2), art. 29 alin. (2), art. 30 alin. (1) și alin. (2), art. 31 alin. (2) lit. a), art. 32 alin. (1), art. 33 alin. (1), alin. (3) și alin. (4), art. 34, art. 36 alin. (3), art. 40 alin. (2) și alin. (3), art. 41 alin. (2), art. 45, art. 46 cu amendă de la 5000 lei la 10000 lei;

c) Încălcarea prevederilor art. 6 alin. (2) lit. c), art. 7 alin. (1), art. 8 alin. (1), alin. (2), alin. (3) și alin. (4), art. 19 alin. (1), art. 22 alin. (1), alin. (2), alin. (3), alin. (5) și alin. (6), art. 31 alin. (1), art. 36 alin. (1) și alin. (2), art. 41 alin. (3), art. 43 cu amendă de la 10000 lei la 20000 lei;

(2) Încălcarea prevederilor de la art. 8, art. 9, art. 29, art. 30, art. 31, art. 38 și art. 40 se sancționează și cu sancțiunea complementară constând în anularea autorizației sanitare de funcționare.

(3) Faptele prevăzute la articolele prevăzute la alin. (1) și alin. (2) constituie contravenții dacă nu au fost săvârșite în astfel de condiții încât să fie considerate, potrivit legii, infracțiuni.

Art. 48 Constatarea săvârșirii contravențiilor și aplicarea sancțiunilor se realizează de către personalul de specialitate împuternicit al Inspecției Sanitare de Stat din cadrul Ministerului Sănătății și al direcțiilor de sănătate publică județene și a municipiului București.

Art. 49 Contravențiilor din cuprinsul prezentei hotărâri le sunt aplicabile dispozițiile Ordonanței Guvernului nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 180/2002, cu modificările și completările ulterioare, precum și dispozițiile cap. IV din cadrul titlului I "Sănătatea publică" din Legea nr. 95/2006, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Capitolul X Dispoziții tranzitorii și finale

Art. 49 Prin ordin al ministrului sănătății vor fi aprobate următoarele formulare:

- a) Model pentru formularul de cerere de autorizare a operatorului economic care prestează servicii funerare și referatul de evaluare menționate în Anexa nr. 1 ;
- b) Model pentru formularul de cerere pentru obținerea avizului direcției de sănătate publică în vederea îmbălsămării;
- c) Model pentru Declarația tanatopractorului;
- d) Model de cerere a familiei pentru îmbălsămare;
- e) Model de cerere pentru obținerea autorizației sanitare de funcționare pentru activitățile de înmormântare/inhumare și referatul de evaluare menționate în Anexa nr. 4;
- f) Model pentru formularul de cerere pentru obținerea autorizației sanitare de funcționare pentru activități de incinerare a persoanelor decedate (crematorii umane) și a referatului de evaluare menționate în Anexa nr. 7

Art. 51. Până la formarea primelor promoții de tanatopractori, certificatele de îmbălsămare vor fi semnate de medic/ medic anatomo-patolog sau medic legist, iar îmbălsămarile efectuate în afara unităților sanitare sau medico-legale vor fi realizate de autopsieri.

Art. 52 La data intrării în vigoare a prezentei hotărâri se abrogă Capitolul VIII Norme de igienă privind administrarea cimitirelor, crematoriilor umane, înhumarea, transportul și deshumarea cadavrelor umane al Anexei la Ordinul ministrului sănătății nr. 119/2014 pentru aprobarea Normelor de igienă și sănătate publică privind mediul de viață al populației.

Art. 53 Prezenta hotărâre intră în vigoare în termen de 90 de zile de la publicarea în Monitorul Oficial Partea I.

Art. 54 Anexele nr.1 - 7 fac parte integrantă din prezenta hotărâre.

PRIM – MINISTRU

Dacian - Julien CIOLOȘ

Anexa nr. 1

Autorizarea sanitară pentru prestarea de servicii funerare

Autorizarea sanitară pentru prestarea de servicii funerare se realizează în baza referatului de evaluare, conform prevederilor Ordinului MS nr. 1030/2009 privind aprobarea procedurilor de reglementare sanitară pentru proiectele de amplasare, amenajare, construire și pentru funcționarea obiectivelor ce desfășoară activități cu risc pentru starea de sănătate a populației.

Prestatorul de servicii funerare depune la direcția de sănătate publică următoarele documente:

- a) cerere conform modelului prevăzut la art. 49 lit. a);
- b) copie după certificatul de înregistrare a societății la Registrul Comerțului;
- c) dovada deținerii spațiului în care se prestează serviciile funerare;
- d) memoriu tehnic care să cuprindă detalii privind spațiile și mijloacele de transport;
- e) dovada că firma de servicii funerare ori agentul economic are în dotare cel puțin o trusă de îmbălsămare conform prezentelor norme;
- f) dovada că are angajat cel puțin un autopsier-tanatopractor cu diplomă obținută conform prezentelor norme;
- g) fișele de aptitudine ale întregului personal care lucrează în firma de servicii funerare care atestă efectuarea examenelor medicale la angajare și/sau examenele medicale periodice, conform Hotărârii guvernului nr. 355/2007 privind supravegherea sănătății lucrătorilor. Suplimentar, persoanele care prestează efectiv îngrijiri mortuare, inclusiv cele care transportă decedații, vor prezenta și un certificat de sănătate mintală;
- h) autorizația emisă conform Legii nr. 92/2007 pentru fiecare mijloc de transport;
- i) dovada de achitare a tarifului de autorizare sanitară;
- j) declarația pe propria răspundere că spațiul pentru care se solicită autorizarea este deținut legal și nu face obiectul vreunui litigiu;
- k) în funcție de specificul activității se pot solicita și alte documente care să ateste îndeplinirea cerințelor legale incidente domeniului. Acestea vor fi prezentate de solicitant în etapa de evaluare a obiectivului.

Activitățile de verificare a conformității cu normele de igienă și sănătate publică și/sau alte reglementări legale în vederea eliberării autorizației sanitare de funcționare se realizează de către personalul de specialitate desemnat pentru domeniul de activitate supus autorizării, iar rezultatul verificării conformării va fi consemnat într-un referat de evaluare.

Anexa nr. 2

Specificații tehnice pentru autovehiculele societăților de servicii funerare

1. Autovehiculul pentru asistență funerară mobilă folosit pentru pregătirea cadavrului va îndeplini următoarele cerințe:

- a) Este inscripționat cu însemne specifice activității pentru care este utilizat;
- b) Este omologat de către Registrul Auto Român pentru această activitate sau deține autorizație de transport local emisă de către Primărie, în baza Legii nr. 92/2007;
- c) Este înmatriculat în România, se află în proprietatea unei firme de pompe funebre sau o deservește în baza unui contract;
- d) Spațiul interior este obligatoriu să fie închis, fără vizibilitate din exterior, delimitat de suprafețe lavabile și dezinfectabile;
- e) Autovehiculul este prevăzut cu un paravan separator între habitaculul destinat personalului manipulant și partea destinată pregătirii cadavrului, care va avea un cubaj de minim 12 mc;
- f) Spațiul interior este dotat cu: targă de recuperare, masă/platformă din inox pentru pregătirea corpului, sertare pentru instrumentar cu închidere etanșă, recipiente/spațiu pentru deșeurile provenite din manopere de îmbălsămare asimilabile deșeurilor periculoase, rezervor de apă cu capacitate minimă de 25 litri, prevăzut cu robinet, rezervor de colectare a apelor reziduale cu capacitate minimă de 50 litri;
- g) Spațiu pentru depozitarea produselor biocide, conform specificațiilor producătorului;
- h) Instalație de climatizare;
- i) Asigură nivelul 2 de biosecuritate.

2. Autovehiculul mortuar pentru paradă folosit pentru transportul trupului neînsuflețit spre locul de înhumare, va îndeplini următoarele cerințe:

- a) habitaculul pentru depozitarea sicriului trebuie să aibă o lungime de minim 210 cm și o lățime de minim 90 cm;
- b) este omologat de către Registrul Auto Român pentru această activitate sau deține autorizație de transport local emisă de către Primărie, în baza Legii nr. 92/2007;
- c) este înmatriculat în România, se află în proprietatea unei firme de pompe funebre sau o deservește în baza unui contract;
- d) spațiul destinat depozitării sicriului trebuie delimitat de suprafețe care pot fi dezinfectate;
- e) Autovehiculul este prevăzut cu un paravan separator între habitaculul destinat sicriului și cel destinat pasagerilor din față;

3. Autovehiculul funerar pentru recuperare cadavre și transport internațional

- a) Este inscripționat cu însemne specifice activității pentru care este utilizat;
- b) Este omologat de către Registrul Auto Român pentru această activitate sau deține autorizație de transport local emisă de către Primărie, în baza Legii nr. 92/2007;
- c) Este înmatriculat în România, se află în proprietatea unei firme de pompe funebre sau o deservește în baza unui contract

- d) habitacul pentru depozitarea trupului neînsuflețit trebuie să aibă o lungime de minim 200 cm și o lățime de minim 120 cm;
- e) Spațiul interior este obligatoriu să fie închis, fără vizibilitate din exterior, delimitat de suprafețe lavabile și dezinfectabile;
- f) Autovehiculul trebuie prevăzut cu un paravan separator între habitacul destinat personalului și partea destinată depozitării corpului decedatului;
- g) Pentru recuperare este necesară dotarea cu o targă de recuperare și șină de ghidaj pentru targă;
- h) Agregate frigorifice pentru transportul pe distanțe lungi;
- i) Autovehiculul va fi dezinfectat periodic.

Anexa nr. 3**CERTIFICAT DE ÎMBĂLSĂMARE/TANATOPRAXIE**

Servește la certificarea îmbălsămării cadavrului, în vederea transportului în altă localitate decât cea în care s-a produs decesul, situată la minim 30 km, și pentru depunerea la capelă/spații publice, cu sicriul deschis.

Se eliberează de către medicul/autopsierul/tanatopractorul care a efectuat îmbălsămarea/tanatopraxia precizând locul său de muncă, locul în care și-a desfășurat procedeul de îmbălsămare/tanatopraxie, declarația cu privire la substanțele folosite.

Se eliberează într-un singur exemplar, care se predă solicitantului, după achitarea taxei respective corespunzătoare manoperelor prestate.

Județul.....GRATUIT
Localitatea.....CU PLATĂ
Unitatea sanitară/S.C..... Chitanța nr...

Nr.....din :

a a a a l l z z

eliberat la.....

CERTIFICAT DE ÎMBĂLSĂMARE/TANATOPRAXIE

Subsemnatulîn calitate de medic / autopsier-tanatopractor
la IML / SJML/ S.C.....cu sediul în.....str.
nr.....județ/sector.....având în vedere avizul pentru îmbălsămare al Direcției de Sănătate
Publică cu nr. /.....precum și certificatul medical constatator al decesului cu
nr. /.....eliberat (ă) de medicspecialitatea.....am procedat la efectuarea
îmbălsămării defunctului cu numele, decedat în data de
la..... cu diagnosticul.....

Îmbălsămarea cadavrului s-a efectuat la data de, la sediul SJML / IML / S.C.
..... folosind metoda și substanțele
..... cu denumirea comercială de în concentrație de
..... care au fost administrate pe cale(sistemica vasculara / locala), în
cantitate totală delitri.

Procedura de îmbălsămare și/sau tanatopraxie nu a urmărit conservarea definitivă a corpului
defunctului. S-au folosit numai substanțe chimice standardizate a căror compoziție a fost potrivit legii
avizată conform HG nr. 617/2014 din care un eșantion cu 50 ml de substanță se află depus lângă
decedat. S-a avut în vedere ca prin metoda folosită să se constituie riscuri biologice, ocupaționale și
pentru mediu cât mai reduse.

O brățară cu datele de identificare ale firmei de pompe funebre care a acordat serviciile funerare,
îngrijirile mortuare și serviciile de tanatopraxie s-a aplicat pe mâna dreaptă/stângă a decedatului.

Prezentul certificat se va folosi pentru a atesta îmbălsămarea în conformitate cu prevederile legii în
vederea transportului în localitatea județul
și/sau a depunerii la capela/spații publice cu sicriul deschis în localitatea județul
..... în locația

Prezenta se eliberează într-un singur exemplar, care se predă solicitantului, pentru a fi pus la
dispoziție administrației cimitirului/crematoriului.

Semnătura medic legist/anatomo-patolog
sau

Semnatura autopsieru / tanatopractor

L.S.

Verso

PRECIZĂRI

cu privire la eliberarea și folosirea certificatului de îmbălsămare

1. Se completează într – un singur exemplar cu cerneală citeț și se eliberează de către medicul/autopsierul/tanatopractorul care a realizat îmbalsamarea indicându-se afilierea sa la unitatea sanitară SJML/ IML/ spital sau societatea comercială având cod CAEN 9603 unde lucrează, locul în care s-a efectuat îmbălsămarea, metoda, tehnica folosită, tipul de substanțe chimice și denumirea lor. Se păstrează, potrivit prevederilor legale la administrația cimitirului/crematoriului.

2. Îmbălsămarea cadavelor se face de către medic legist/anatomo-patolog în cadrul procedurilor legale de autopsie din SJML/IML/spital sau de către autopsier/tanatopractor la cererea explicită a membrilor familiei decedatului sau a altor persoane desemnate, potrivit legii, exprimată în scris, cu avizul direcției de sănătate publică județene/a municipiului București.

3. Se semnează de către medic legist/anatomo-patolog sau autopsierul /tanatopractorul care a efectuat îmbălsămarea.

4. Este un document sanitar obligatoriu pentru depunerea cadavrului la capelă sau în spații publice cu sicriul deschis și/sau atunci când decedatul urmează să fie transportat într-o altă localitate, la distanță de locul decesului.

5. Transportul cadavrului în altă localitate se face într – un sicriu confecționat din materiale biodegradabile, închis, căptușit pe dinăuntru cu tablă sau carton gudronat, bine lipit la încheieturi și al cărui fund este acoperit cu un strat de 5 cm grosime de materii absorbante (rumeguș de lemn, turbă sau alte asemenea), îmbibate într – o soluție dezinfectantă.

Anexa nr. 4 - Autorizarea sanitară pentru activități de înmormântare/înhumare (cimitire)

Pentru situațiile prevăzute la art. 26 alin. (1), autorizarea sanitară pentru activități de înmormântare/înhumare se realizează în baza referatului de evaluare, conform prevederilor Ordinului MS nr. 1030/2009 *privind aprobarea procedurilor de reglementare sanitară pentru proiectele de amplasare, amenajare, construire și pentru funcționarea obiectivelor ce desfășoară activități cu risc pentru starea de sănătate a populației.*

Administratorul cimitirului depune la direcția de sănătate publică județeană/a municipiului București următoarele documente:

- a) Cerere semnată de administratorul cimitirului, conform modelului prevăzut la art. 49, lit. e;
- b) Memoriu tehnic care va cuprinde:
 - Capacitatea totală proiectată, respectiv numărul de locuri;
 - Sectorizarea corespunzătoare pentru fiecare cult recunoscut;
 - Dotarea cu utilități conform prevederilor art. 25;
 - planul sălii de ceremonii funerare, cu îndeplinirea cerințelor prevăzute la art. 30;
- c) certificatul de urbanism;
- d) Regulament de organizare și funcționare a cimitirului întocmit de administratorul cimitirului și avizat de autoritatea administrației publice locale;
- e) Dovada de achitare a tarifului de autorizare sanitară, după caz;
- f) Declarație pe proprie răspundere că spațiul pentru care se solicită autorizarea este deținut legal și nu face obiectul vreunui litigiu;
- g) În funcție de specificul activității se pot solicita și alte documente care să ateste îndeplinirea cerințelor legale incidente domeniului. Acestea vor fi prezentate de solicitant în etapa de evaluare a obiectivului.

Anexa nr. 5 la norme

ROMÂNIA	Nr. ieşire
Ministerul Sănătăţii	Anul luna ziua
Direcţia de Sănătate Publică	

AVIZ SANITAR

pentru deshumarea/transportul şi reînhumarea cadavrelor umane

Se avizează din punct de vedere sanitar deshumarea cadavrului
....., decedat la data: anul luna ziua
....., din Cimitirul, localitatea, judeţul
....., pentru a fi reînhumat în Cimitirul, localitatea,
judeţul

Deshumarea şi reînhumarea în acelaşi cimitir se vor face în primele ore ale dimineţii,
în timpul cel mai scurt posibil.

Transportul cadavrului pentru reînhumarea în alt cimitir se va face cu mijloace rapide,
sicriul fiind introdus într-o ladă de lemn căptuşită cu tablă sau carton gudronat.

Sicriul va rămâne închis în timpul acestor operaţiuni.

Prezentul aviz sanitar este valabil de la data de până la data de
.....

Director executiv,
.....

NOTĂ:

Toate autorităţile pe raza cărora se va face transportul vor asigura efectuarea liberă şi
fără piedici a acestuia.

Anexa nr.6 la norme

ROMÂNIA	Nr. ieşire
Ministerul Sănătăţii	Anul luna ziua
Direcţia de Sănătate Publică	

PAŞAPORT PENTRU TRANSPORT CADAVRU UMAN
PASSEPORT DE TRANSPORT POUR CADAVRE HUMAIN
PASSPORT FOR TRANSPORT THE HUMAN CORPSE

Se autorizează transportul cadavrului uman din localitatea
On autorise le transport du cadavre humain de la localité
It's authorized the transport of the human corpse from locality

Judeţul, localitatea
District dans la localité
County to locality

ţara
du pays
county

Decedatul: numele, prenumele
Le décédé: nom prénom
Deceased: surname first name

Sexul, vârsta
Sexe L'âge
Sex Age

Ultimul domiciliu
Le dernier domicile
Last residence

Locul decesului: ţara, judeţul
Lieu du décès: Le pays district
The place of demise: country county

Localitatea
Localité
Locality

Data decesului: 20 luna ziua
La date du décès: mois jour
Deceased date: month day

Numărul certificatului de îmbălsămare
Numéro du certificat d'embaumement
The number of embalm certificate

Numărul certificatului medical de deces
Numéro du certificat medical du décès
The number of decease medical certificate

Condiţii speciale: sicriu de metal, închis ermetic şi apoi aşezat într-o ladă
de lemn închisă etanş.

Conditions spéciales: le cercueil en metal est enfermé hermétiquement et mis ensuite dans une caisse en bois étanche.

Special conditions: metal coffin, hermetically closed and put in a wood box, tight closed.

Transportul se va face cu: autovehicul, tren, avion, vapor.

Le transport sera effectué par: auto, train, avion, bateau.

Transport will be done by: car, train, plane, ship.

Director executiv,

L.S.

Se va completa cu datele de identificare ale persoanei fizice/juridice care solicită
certificatul de înhumare/ incinerare/ transport.

Anexa nr. 7 la norme - Autorizarea sanitară pentru activități de incinerare a persoanelor decedate (crematorii umane)

Pentru situațiile prevăzute la art. 38 alin (1), autorizarea sanitară de funcționare pentru activități de incinerare a persoanelor decedate (crematorii umane) se realizează în baza referatului de evaluare, conform prevederilor Ordinului MS nr. 1030/2009 privind aprobarea procedurilor de reglementare sanitară pentru proiectele de amplasare, amenajare, construire și pentru funcționarea obiectivelor ce desfășoară activități cu risc pentru starea de sănătate a populației.

Administratorul crematoriului uman depune la autoritatea de sănătate publică județeană, respectiv a municipiului București următoarele documente:

- a) cerere semnată de administratorul crematoriului uman, conform modelului prevăzut la art. 49 lit. f.
- b) memoriu tehnic care să cuprindă detalii constructive ale crematoriului;
- c) documentația de urbanism;
- d) autorizația de construcție;
- e) dovada de achitare a tarifului de autorizare sanitară;
- f) declarația pe propria răspundere că spațiul pentru care se solicită autorizarea este deținut legal și nu face obiectul vreunui litigiu;
- g) în funcție de specificul activității se pot solicita și alte documente care să ateste îndeplinirea cerințelor legale incidente domeniului. Acestea vor fi prezentate de solicitant în etapa de evaluare a obiectivului.

Activitățile de verificare a conformității cu normele de igienă și sănătate publică și/sau alte reglementări legale în vederea eliberării autorizației sanitare de funcționare se realizează de către personalul de specialitate desemnat pentru domeniul de activitate supus autorizării, iar rezultatul verificării conformării va fi consemnat într-un referat de evaluare.